

УДК 656.212.5

Шелехань Г.І.¹, Гогохія Т.М.²

¹ доц. УкрДУЗТ, кафедра залізничних станцій та вузлів

² студ. гр. 211-ОПУТ-Д22, УкрДУЗТ

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ ЕКСПОРТУВАННЯ ВАНТАЖІВ У ЗАЛІЗНИЧНО-МОРСЬКОМУ СПОЛУЧЕННІ

Розвиток різних галузей транспорту України в умовах євроінтеграційних процесів у період військового стану значною мірою залежить від можливостей транспортних підприємств створювати конкурентоспроможну продукцію на світовому ринку. Важливим ключовим фактором для конкурентоспроможності є скорочення витрат у логістичному ланцюзі, у тому числі витрат на енергопостачання при організації експортних перевезень. Це вимагає координації дій вантажовідправників, перевізників,

морських портів та інших учасників транспортного процесу протягом усього логістичного ланцюга.

Ефективна логістична система доставки вантажів до місць перевалки із наземного на морський вид транспорту є фактором істотного зниження собівартості транспортування вантажів та підвищення конкурентоспроможності міжнародних вантажів на світовому ринку. Незважаючи на зниження обсягів перевезень в останні роки, залізничний транспорт залишається основним вантажоперевізником, забезпечуючи близько 56% загального вантажообігу. Більше 75% експортних та 60% імпорتنих вантажів, що перероблюються у портах, перевозяться залізницею.

Якщо припортові станції є ланкою технологічного з'єднання магістральних залізниць та морських портів, то сортувальні станції припортових залізничних вузлів є визначальними пунктами з організації вантажопотоків у напрямку портів. Від їх злагодженої роботи залежить ритмічність надходжень, рівень їх сортування, що має значний вплив на технічну завантаженість припортових станцій, а отже, і ефективність роботи портів.

Але істотною проблемою взаємодії залізниць та морських портів при організації міжнародних перевезень вже декілька років поспіль стала значна диспропорція між технічними можливостями портів, які активно нарощують відповідну інфраструктуру, та припортових залізниць, технічної потужності яких не достатньо для обробки зростаючих вантажопотоків, що прямують залізницею на адресу портів.

Одним із значущих факторів впливу на ефективність роботи транспортних систем є також нерівномірність надходження вантажів. Обсяги навантаження й вивантаження, надходження транспортних засобів є непостійними у часі, а залежать від пори року, місяця, дня тижня, годин доби тощо. В останні роки виникла значна за масштабністю проблема проведення військових дій на території України, що спричиняє додаткові збої, витрати та зниження безпеки і якості експортування вантажів в умовах нестабільних перевезень. Особливо різко така нерівномірність позначається на роботі залізничного транспорту.

До додаткових факторів нерівномірності транспортних потоків відносяться коливання попиту на зовнішніх ринках, сезонність виробництва окремих видів продукції, технічна та технологічна неузгодженість у роботі як портів, так і наземного транспорту, різного виду заборони на перевезення вантажів тощо. Нерівномірність негативно впливає на ритмічність роботи транспортних підприємств, тому вимагає залучення додаткових резервів переробних потужностей, оскільки може призвести до збоїв у переробці вантажопотоків на різних видах транспорту за принципом доміно.

У зв'язку з цим проблема ефективних технологій транспортування та переробки вантажів, насамперед, для експортних напрямків, є дуже актуальною для транспортної системи України. При цьому отримані техніко-технологічні рішення вирішення проблеми повинні мати наукове обґрунтування та враховувати ймовірнісну природу факторів впливу.